

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) เรื่องนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ในวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งบทเรียนที่สร้างขึ้นประกอบด้วยเนื้อหา 5 บท “ชุดการสอนและศูนย์การเรียนรู้, บทเรียนแบบโปรแกรม, สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา, เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้, แนวนอนและบทบาทของนวัตกรรมเทคโนโลยีในการปฏิรูปการศึกษา” มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นตอนในการวิจัยและพัฒนา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2548

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2548 โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการทดลองในครั้งนี้ เป็นแบบเจาะจง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 การทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 3 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มตามระดับผลการเรียนเฉลี่ยที่ผ่านมา เป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน เลือกมาใช้ในการทดลองจากกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน กลุ่มละ 1 คน

1.2.2 การทดลองกลุ่มย่อย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 9 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มตามระดับผลการเรียนเฉลี่ยที่ผ่านมา เป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน เลือกมาใช้ในการทดลองจากกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน กลุ่มละ 3 คน

1.2.3 การทดลองภาคสนาม เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 30 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มตามระดับผลการเรียนเฉลี่ยที่ผ่านมา เป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน เลือกมาใช้ในการทดลองจากกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน กลุ่มละ 10 คน

2. ขั้นตอนในการวิจัยและพัฒนา

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย โดยยึดหลักการของการวิจัยและพัฒนาจากขั้นตอนวิจัยและพัฒนาของ บอร์ก, กอลล์ (Borg and Gall. 1979 : 771-798 ; Morrish. 1987 : พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ 2529 : 21-25) และในส่วนของพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) วิชาเทคโนโลยีการศึกษา : นวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาระบบการจัดการเรียนการสอนของดิก และคาเรย์ (Dick and Carey) ซึ่งเป็นระบบการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการออกแบบการเรียนการสอนทั้งคอร์ส (รายวิชา) (ถนอมพร เลาทจรัสแสง 2545 : 95) ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับใช้ขั้นตอนต่างๆ ให้เหมาะสมกับการวิจัยและพัฒนาในครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเอกสารดังต่อไปนี้

2.1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนา

2.1.2 เอกสารประกอบการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หลักการทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เครื่องมือที่ใช้ในการสร้างบทเรียน และเนื้อหาที่จะใช้ในการสร้างบทเรียน

2.1.3 เอกสารประกอบการสร้างเครื่องมือในการวิจัย อันได้แก่

- 1) แบบทดสอบ โดยศึกษาเอกสารการสร้างแบบทดสอบ
- 2) แบบประเมินคุณภาพบทเรียน โดยศึกษาเอกสารการสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียน
- 3) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน โดยศึกษาเอกสารการสร้างแบบสอบถาม

2.2 วางแผนในการวิจัยและพัฒนา

วางแผน กำหนดลำดับขั้นตอนในการวิจัยโดยปรับใช้จากเอกสารและงานวิจัยที่ได้ศึกษา

2.3 ขั้นตอนการเลือกเนื้อหา (Content Selection)

เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหา เรื่องนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ในวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งเป็นวิชาบังคับพื้นฐาน ซึ่งแบ่งได้เป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ชุดการสอนและศูนย์การเรียนรู้
2. บทเรียนแบบโปรแกรม
3. สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา
4. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้
5. แนวโน้มและบทบาทของนวัตกรรมเทคโนโลยีในการปฏิรูปการศึกษา

2.4 ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหาบทเรียน (Curriculum Analysis Stage)

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาบทเรียน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

2.4.1 การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้

ในขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปตามเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้หลังจาก การเรียนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่องนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ในวิชา เทคโนโลยีการศึกษา จบแล้ว คือ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ชุดการสอนและศูนย์ การเรียน, บทเรียนแบบโปรแกรม, สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา, เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้, แนวโน้มและบทบาทของนวัตกรรมเทคโนโลยีในการปฏิรูปการศึกษา

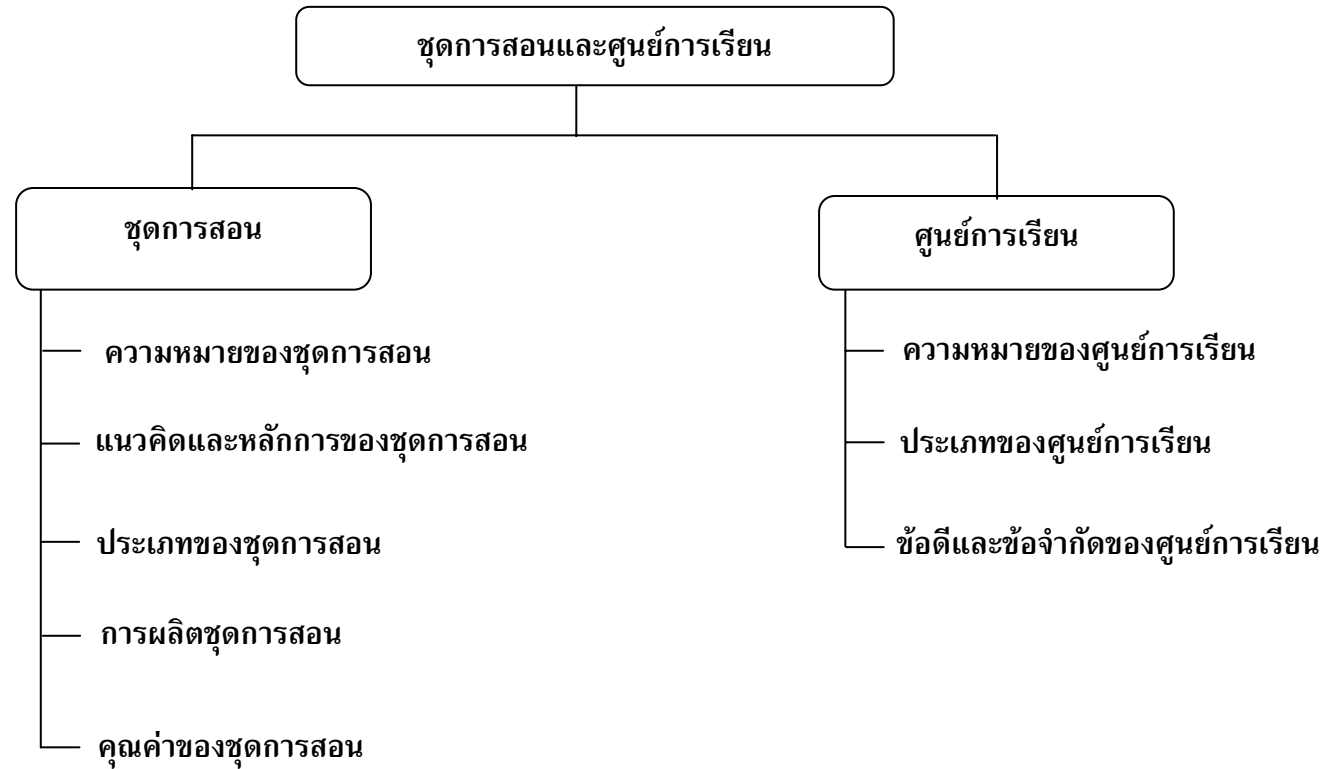
2.4.2 การกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน

ในขั้นตอนนี้มีการกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหลายประการ อันได้แก่ มีความสามารถทางพุทธิปัญญาสูง มีความกระตือรือร้นสูง ชอบที่จะพูดคุยซักถามกับอาจารย์ ผู้สอนนอกเวลาเรียน และใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่สถาบัน บรรยากาศในการเรียนรู้เป็นแบบ การช่วยเหลือ การร่วมมือ (บุญเรือง เนียมหอม, 2540) ซึ่งเมื่อนำคุณลักษณะดังกล่าวของผู้เรียนมา วิเคราะห์ร่วมกับสภาพจริง จึงพอสรุปได้ว่า ผู้ใช้บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ทุกสาขาวิชา เป็นผู้เรียนกลุ่มใหญ่ ผู้วิจัยจึงออกแบบบทเรียนให้ตอบสนอง ความต้องการ และความสามารถของผู้เรียนทั้งรูปแบบของการเรียนรู้และความสามารถทาง คอมพิวเตอร์ เพราะผู้เรียนมีหลากหลายสาขา โดยผู้วิจัยจึงออกแบบบทเรียนให้ตอบสนองความ ต้องการในการเรียนและความสามารถของผู้เรียน , ความสามารถทางคอมพิวเตอร์ และออกแบบ บทเรียนจากง่ายไปหายาก ให้ผู้เรียนสามารถเลือกเข้าถึงเนื้อหาที่ต้องการได้ตามความเร็วช้าของ ตนเอง ออกแบบให้ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งสะดวกและง่ายในการใช้บทเรียน

2.4.3 การวิเคราะห์ภาระงาน

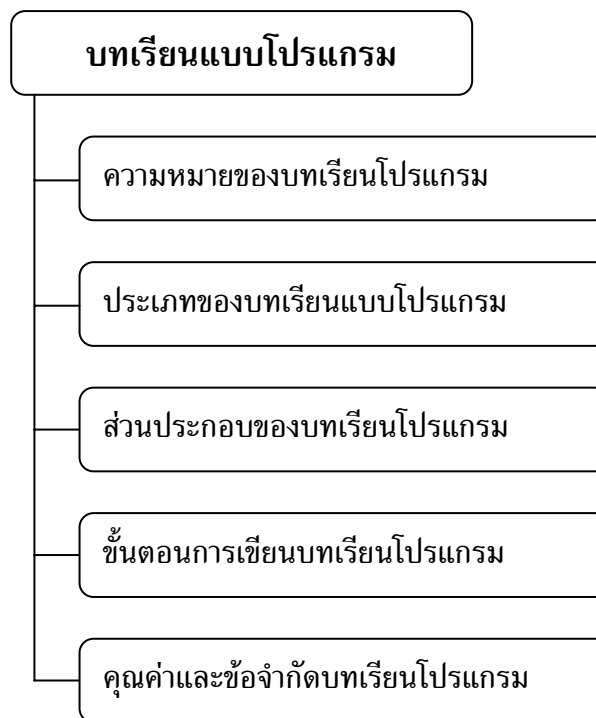
บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้เป็นสื่อในวิชา เทคโนโลยีการศึกษา ประกอบการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์ผู้สอน โดยเนื้อหาของบทเรียนจะเป็นทางการจำ (Verbal Information) และทางด้านทักษะทางปัญญา (Intellectual Skill) ในขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาในลักษณะแนวคิดผสมผสานกับลักษณะระนาบ (ถนอมพร เลหาจรัสแสง 2545 : 105-106) ซึ่งมีลำดับขั้นและรายละเอียดในแต่ละบทเรียนดังแผนภูมิ ต่อไปนี้

แผนภูมิเรื่องชุดการสอนและศูนย์การเรียนรู้

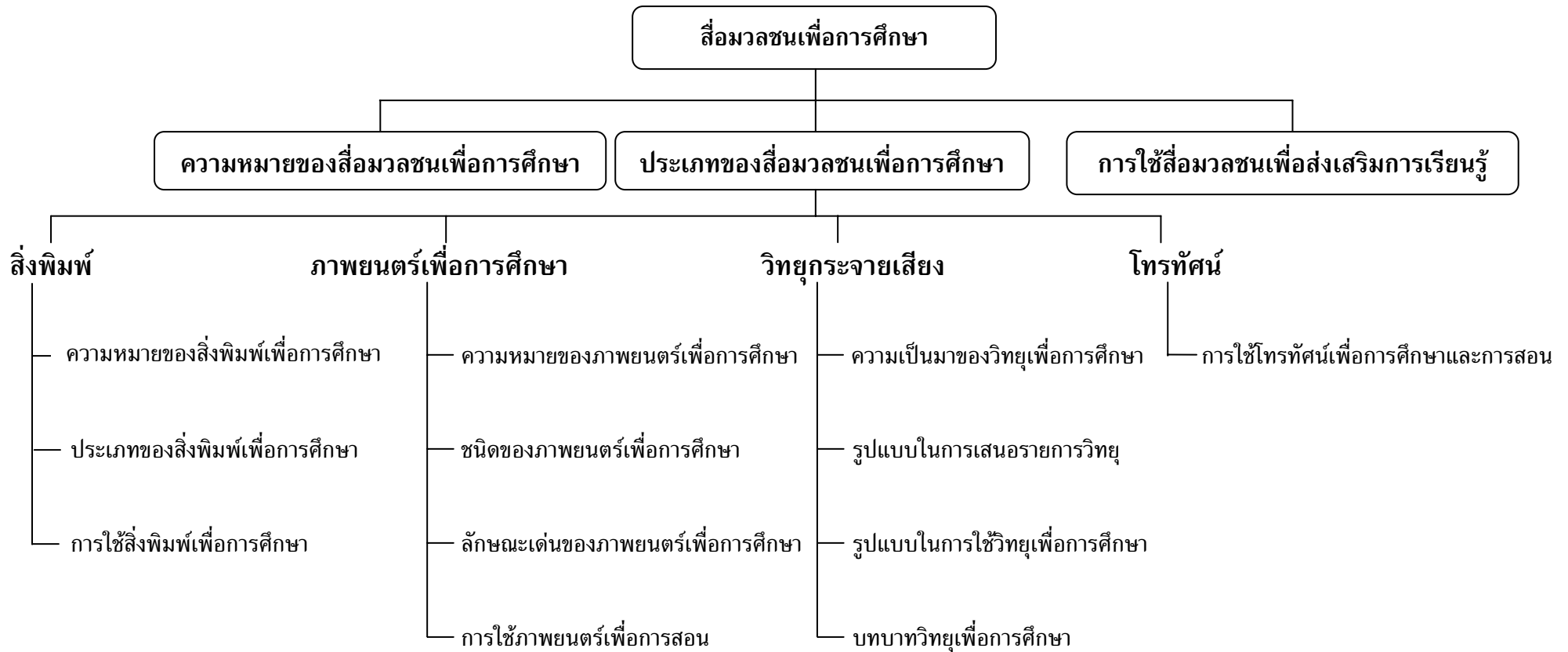
ภาพประกอบ 12 แผนภูมิเนื้อหาเรื่องชุดการสอนและศูนย์การเรียนรู้

แผนภูมิเรื่องบทเรียนแบบโปรแกรม

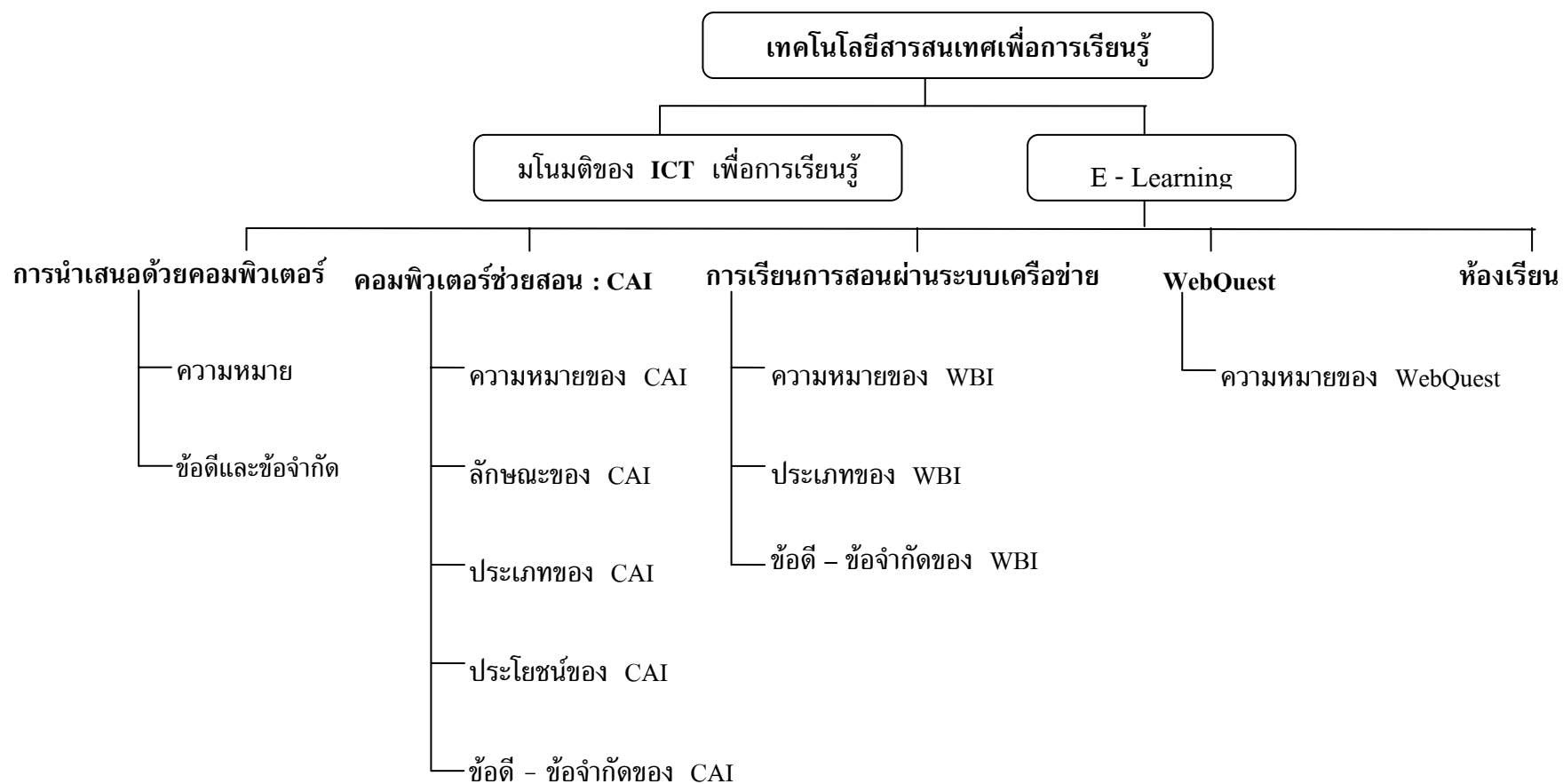
ภาพประกอบ 13 แผนภูมิเนื้อหาเรื่องบทเรียนแบบโปรแกรม

แผนภูมิเรื่องสื่อมวลชนเพื่อการศึกษา

ภาพประกอบ 14 แผนภูมิเนื้อหาเรื่องสื่อมวลชนเพื่อการศึกษา

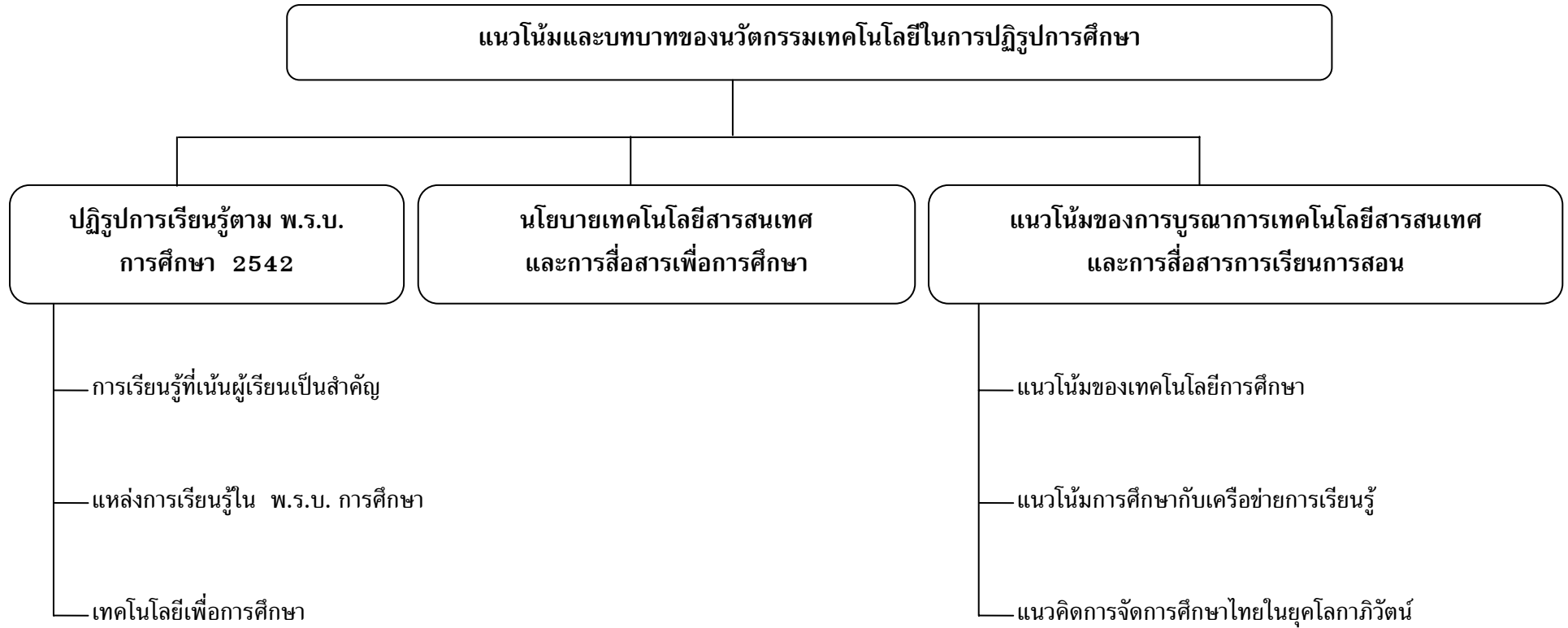
แผนภูมิเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้

ภาพประกอบ 15 แผนภูมิเนื้อหาเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้

แผนภูมิเรื่องแนวโน้มและบทบาทของนวัตกรรมเทคโนโลยีในการปฏิรูปการศึกษา

ภาพประกอบ 16 แผนภูมิเนื้อหาเรื่องแนวโน้มและบทบาทของนวัตกรรมเทคโนโลยีในการปฏิรูปการศึกษา

2.4.4 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

ในขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ตามเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้เป็นหน่วยย่อย เพื่อให้ทราบว่า หลังจากเรียนจบบทเรียนนั้น ๆ แล้วผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมที่

วัดได้ สังเกตได้ ออกมาอย่างไรบ้าง

2.4.5 การกำหนดกลยุทธ์การเรียนการสอน

ในขั้นตอนนี้เป็นการแนะนำวิธีการเรียนสำหรับผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ได้รับผลสำเร็จในการเรียน ซึ่งประกอบด้วย

ก. กิจกรรมก่อนการเรียนการสอน (Pre-Instructional Activities) ประกอบด้วย คำชี้แจง การแนะนำวิธีการเรียนแก่ผู้เรียน และการนำเสนอวัตถุประสงค์แก่ผู้เรียน

ข. การนำเสนอเนื้อหา (Information Presentation) สำหรับขั้นนี้ มีการกำหนดกลยุทธ์ในการจัดลำดับและโครงสร้างเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยผู้วิจัยได้ใช้โครงสร้างแบบเรียงลำดับ แบบลำดับขั้น และแบบไขว้แมงมุม โดยการออกแบบให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างยืดหยุ่น มีการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะที่ไม่ตายตัว (Non-Linear) ซึ่งผู้เรียนสามารถกระโดดไปมาระหว่างเนื้อหาที่ต้องการ การนำเสนอเนื้อหาจะมีการนำเสนอแบบ Interactive Multimedia คือ ประกอบด้วยข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง โดยในแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อความ ใช้ในส่วนของ หัวข้อ เมนู เนื้อหา การอธิบายภาพ และแบบทดสอบจะนำเสนอในรูปแบบของ HTML และ กราฟิก

- ภาพนิ่ง ใช้ประกอบเนื้อหาที่มีการแสดงภาพ ซึ่งอยู่ในไฟล์ .GIF และ . JPEG

- ภาพเคลื่อนไหว ใช้ประกอบเนื้อหาที่มีการแสดงภาพ การจำลองสถานการณ์ นำเสนอขั้นตอนต่าง ๆ และส่วนแบบฝึกหัด อยู่ในรูปของ Gif Animation Flash Movie และ Shockwave

- เสียง ใช้ประกอบในภาพเคลื่อนไหว ปุ่ม เสียงบรรยาย นอกจากนี้ยังมีการกำหนดปริมาณของเนื้อหา รวมทั้งรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย

สำหรับโครงสร้างเนื้อหาของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาเทคโนโลยีการศึกษา ประกอบด้วย

1. เมนูหลักของบทเรียน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปยัง

1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้

1.2 คำชี้แจงการเรียน

1.3 แบบทดสอบก่อนเรียน

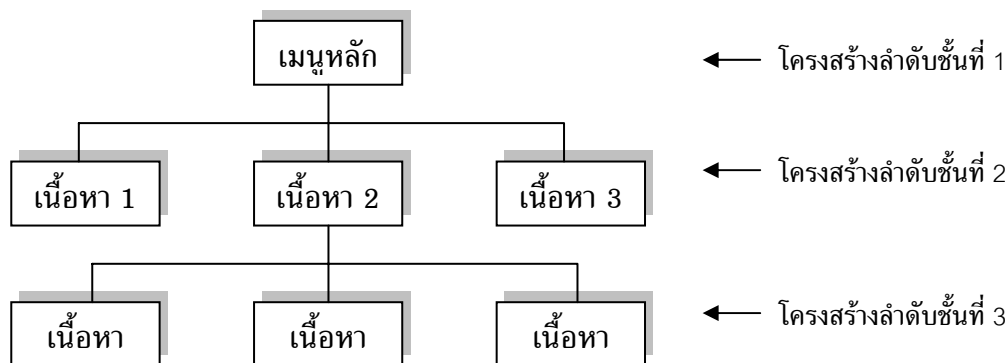
- 1.4 กระดานข่าว
- 1.5 chat
- 1.6 ทรัพยากรเพิ่มเติม
- 1.7 ลิงค์ที่เกี่ยวข้อง
- 1.8 การบ้าน
- 1.9 ติดต่อผู้สอน
- 1.10 แบบทดสอบหลังเรียน
- 1.11 เนื้อหา ซึ่งมีหัวข้อหลักที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหารองในลำดับ

ต่อไป

1.12 เอกสารอ้างอิง

2. การนำเสนอเนื้อหา ในส่วนเนื้อหาจะประกอบด้วยหัวข้อหลักของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งในแต่ละหัวข้อหลักสามารถเชื่อมโยงไปยังหัวข้อย่อยของแต่ละเรื่องได้เรื่อยๆ จนกระทั่งสิ้นสุดเนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

ค. โครงสร้างเนื้อหา ผู้วิจัยได้ออกแบบโครงสร้างเนื้อหา โดยใช้โครงสร้างแบบลำดับขั้น และแบบเว็บ ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหาในแต่ละบทความมีความเหมาะสมกับโครงสร้างแบบใด ซึ่งในแต่ละบทความจะมีลักษณะโครงสร้างดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 17 โครงสร้างเนื้อหาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

- 1) ลำดับขั้นที่ 1 คือ เมนูหลักของบทเรียน เป็นส่วนที่ให้ผู้เรียนตัดสินใจเพื่อเลือกเรียนในหัวข้อที่ต้องการ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาในลำดับขั้นที่ 2 ต่อไป
- 2) ลำดับขั้นที่ 2 คือ เป็นส่วนของรายละเอียดเนื้อหาที่ผู้เรียนได้เลือกผ่านจากลำดับขั้นที่ 1 อาจจะมีรายละเอียดทั้งหมดของเนื้อหา หรืออาจมีการเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาในลำดับขั้นที่ 3 ต่อไป

3) ลำดับขั้นที่ 3 คือ เป็นส่วนของรายละเอียดเนื้อหาที่เป็นส่วนลึกที่ผู้เรียนได้เรียนผ่านลำดับขั้นที่ 2 ในขั้นนี้อาจมีการเชื่อมโยงแบบเรียงลำดับ หรือแบบเว็บ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสับสนและบทเรียนไม่ให้ความลึกมากเกินไป ซึ่งในการออกแบบบทเรียนในการวิจัยครั้งนี้ จะไม่มีโครงสร้างเป็นรูปแบบตายตัว ขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหาในแต่ละบทว่ามีความเหมาะสมกับโครงสร้างแบบใด

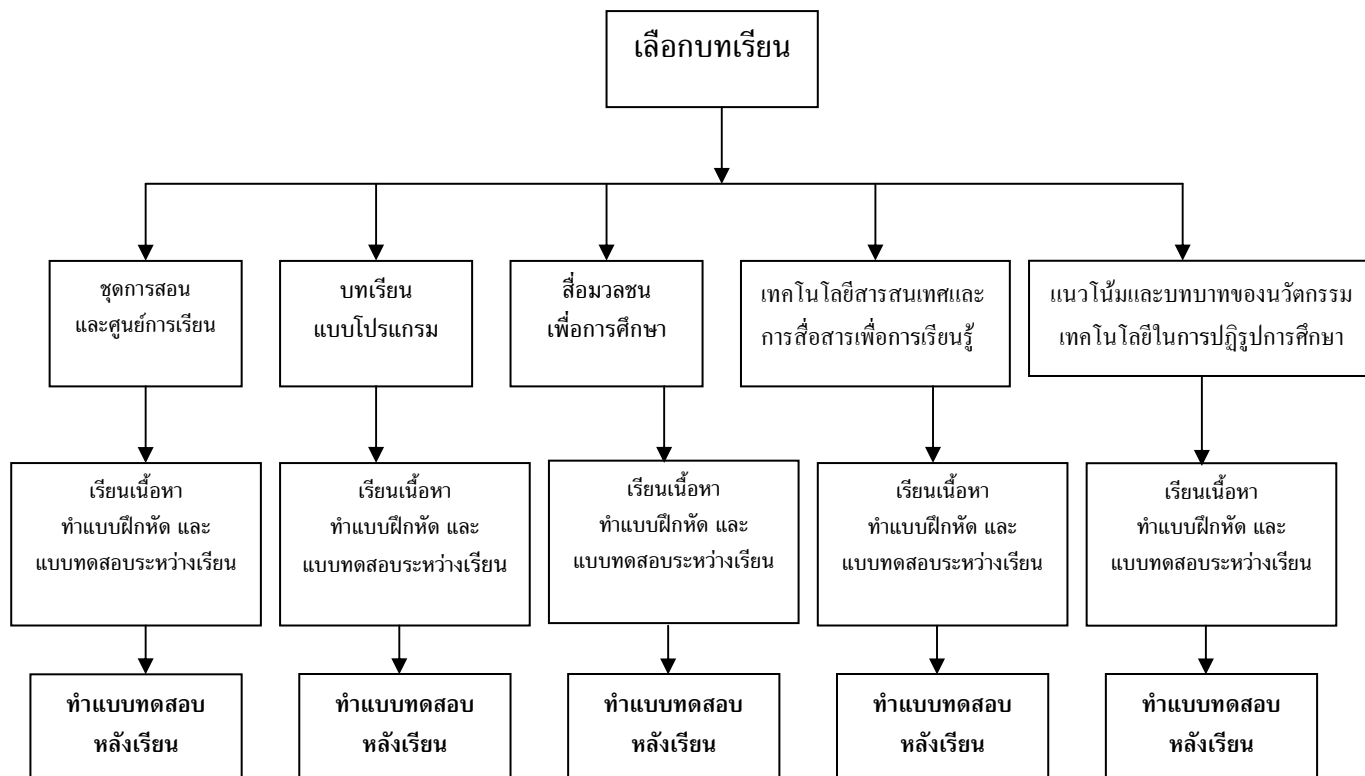
ง. การฝึกฝน (Practice) ในขั้นตอนนี้เป็นการจัดให้ผู้เรียนมีโอกาสในการฝึกฝนความรู้ที่ได้ศึกษาจากบทเรียน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยอยู่ในรูปแบบของแบบฝึกหัด เช่น แบบตัวเลือก, จับคู่, ถูกผิด, drag and drop ฯลฯ ซึ่งจะไม่มีกรเก็บคะแนน และจัดให้มีผลย้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อแสดงให้ผู้เรียนทราบเกี่ยวกับระดับความสามารถของตนหลังจากที่ได้ศึกษาเนื้อหาแล้ว

จ. การวัดผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning Outcomes) ในขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดรายละเอียดของการวัดผลการเรียนซึ่งได้กำหนดไว้ 2 ส่วน คือแบบทดสอบระหว่างเรียนโดยประเมินผลขณะกำลังเรียนในแต่ละบท และแบบทดสอบหลังเรียนโดยประเมินผลหลังจากเรียนจบบทเรียนในแต่ละบท

ฉ. ทรัพยากรเพิ่มเติม ซึ่งประกอบด้วย File Download เนื้อหา และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

2.5 ขั้นการออกแบบเนื้อหาบทเรียน (Curriculum Design) กำหนดเนื้อหาโดยละเอียดในแต่ละบทเรียน โดยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา ตรวจสอบความถูกต้อง

2.6 ขั้นการเขียนแผนผังงาน (Flow chart) จะทำให้ลำดับเรื่องราวได้ง่ายขึ้นและเป็นประโยชน์ในการเชื่อมโยงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกัน ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 18 Flow chart บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) วิชา เทคโนโลยีการศึกษา ในส่วนของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา

2.7 ชั้นการสร้างสตอรี่บอร์ด (Story Board) โดยออกแบบหน้าจอในแต่ละหน้าจอ ตั้งแต่หน้าจอเริ่มต้น เมนูหลัก เนื้อหา แบบฝึกหัด แบบทดสอบ โดยกำหนดข้อความ ภาพประกอบ การมีปฏิสัมพันธ์ ทิศทางภายในบทเรียน นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน เทคโนโลยีการศึกษาตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหา การใช้คำอธิบาย การเชื่อมโยงและ เข้าถึงข้อมูล ภาพที่ใช้ประกอบ เป็นต้น

2.8 การสร้างบทเรียน และเอกสารประกอบบทเรียน ทำการสร้างตามสตอรี่บอร์ด (Story Board) ที่ปรับปรุงแล้ว โดยใช้โปรแกรม Microsoft Word , Macromedia Flash MX เพื่อทำภาพเคลื่อนไหว, Photoshop 7 เพื่อตัดแต่งภาพให้เหมาะสม, Macromedia Dreamweaver MX เพื่อสร้างบทเรียน หรือใช้โปรแกรมการสร้างบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของคณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในกรณีที่ใช้โปรแกรมสำเร็จสมบูรณ์ และสร้างเอกสาร ประกอบบทเรียนสำหรับ ผู้สอน และนักศึกษา

หลังจากนั้น ทำการตรวจสอบการทำงานของบทเรียนโดยผู้วิจัยเอง โดยดูองค์ประกอบ ต่าง ๆ ที่ได้ทำขึ้นมา เช่น การเชื่อมโยงตรงตามที่กำหนดไว้หรือไม่ สีที่ใช้ในการเชื่อมโยงเป็น

มาตรฐานเดียวกันทุกหน้าและใช้การได้หรือไม่ ภาพหรือกราฟิกตรงตามเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์หรือไม่ เป็นต้น

2.9 การประเมินคุณภาพบทเรียน นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา 3 คน ทำการประเมิน โดยใช้แบบประเมินบทเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี ดังผลในภาคผนวก ข ทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.10 การทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง เป็นการทดลองเพื่อดูการสื่อความหมายของบทเรียนตามความคิดเห็นของผู้เรียน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 3 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยรวมของนักศึกษา แล้วเลือกนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน มาอย่างละ 1 คน

2.11 แก้ไขปรับปรุงครั้งที่ 1 ทำการแก้ไข จากผลการประเมิน ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะในการทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง

2.12 การทดลองกลุ่มย่อย เป็นการทดลองเพื่อหาข้อผิดพลาดที่ผู้เรียนส่วนใหญ่กระทำ และเป็นการหาประสิทธิภาพบทเรียนตามเกณฑ์ 80/80 ขั้นต้น โดยเครื่องมือที่ใช้ทดลองคือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน และแบบทดสอบเรื่องนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ในวิชาเทคโนโลยีการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 9 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยรวมของนักศึกษา แล้วเลือกนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน มาอย่างละ 3 คน

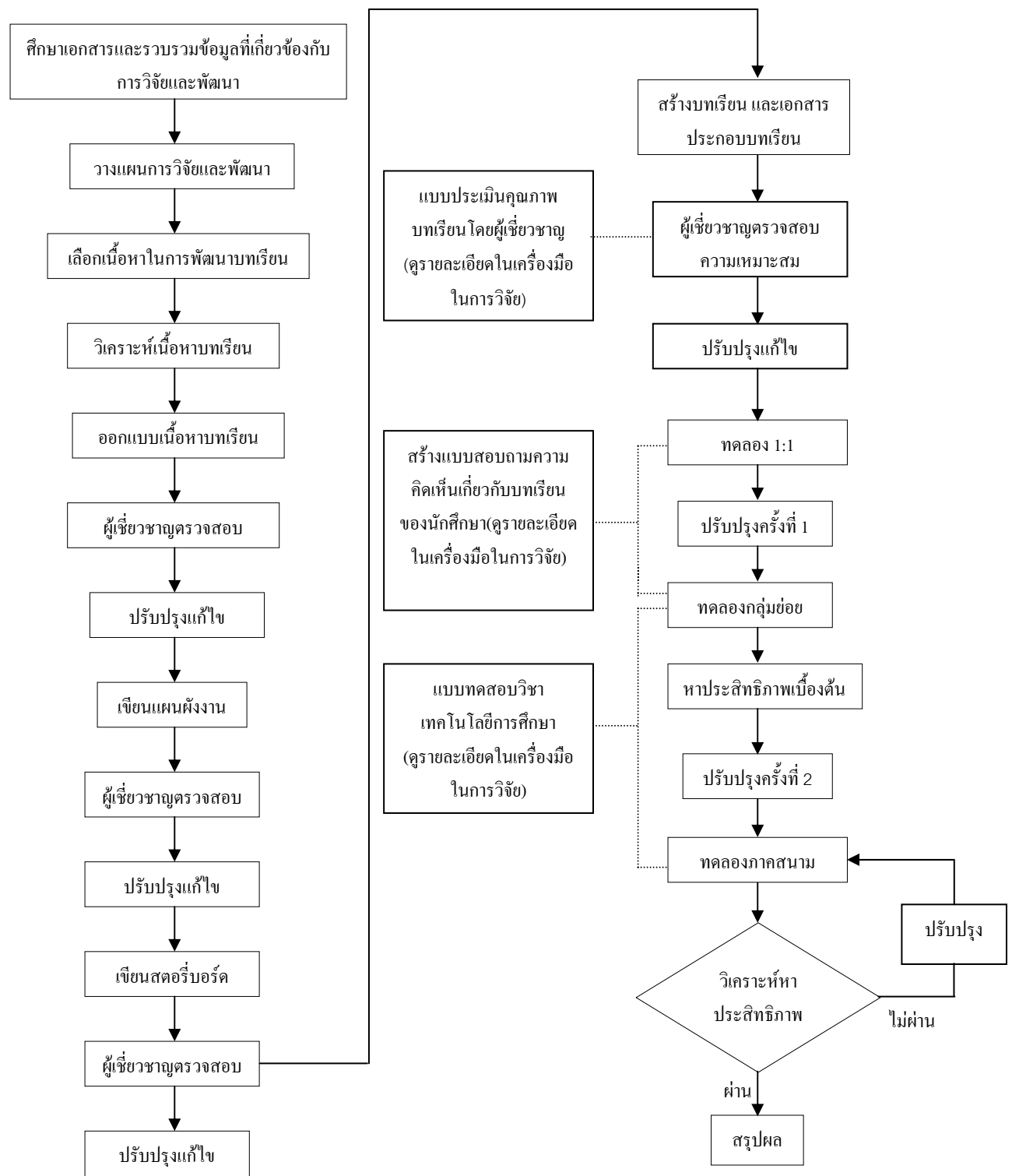
2.13 แก้ไขปรับปรุงครั้งที่ 2 ทำการแก้ไขปรับปรุงทำการแก้ไข จากผลการประเมิน ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ และผลจากการหาประสิทธิภาพบทเรียนตามเกณฑ์ 80/80 ขั้นต้น ในการทดลองกลุ่มย่อย

2.14 การทดลองภาคสนาม เป็นการทดลองในสภาวะเหมือนการเรียนการสอนจริง และหาประสิทธิภาพบทเรียนตามเกณฑ์ 80/80 กลุ่มตัวอย่างในการทดลองเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 30 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2.15 การวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ 80/80 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามสูตร E_1 / E_2 ให้ได้ประสิทธิภาพของกระบวนการและของผลลัพธ์ตามเกณฑ์ซึ่งกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำไว้ร้อยละ 80(80/80) หากผลการทดลองต่ำกว่าเกณฑ์ ก็แก้ไขข้อบกพร่องและทำการทดลองซ้ำจนกว่าจะได้ผลตามเกณฑ์

2.16 สรุปผลการทดลอง ทำการสรุปผลการทดลอง จากการหาประสิทธิภาพบทเรียนตามเกณฑ์ 80/80 ในการทดลองภาคสนาม เพื่อนำผลการทดลองไปอภิปรายผลต่อไป

ซึ่งขั้นตอนในการวิจัยและพัฒนาในครั้งนี้ สามารถสรุปได้ดังแผนผังต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 19 ขั้นตอนในการวิจัยและพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
วิชาเทคโนโลยีการศึกษา ในส่วนของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนาในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกได้ดังนี้ คือ

1. แบบทดสอบ เรื่องนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ในวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งใช้เป็นแบบทดสอบระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก

2. แบบประเมินคุณภาพบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) สำหรับผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ในวิชาเทคโนโลยีการศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้เป็นแบบประเมินเพื่อสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับคุณภาพบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาการประเมินคุณภาพสื่อ ของกรมวิชาการ และจากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาเกณฑ์การประเมินโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านเว็บ (อักษรฯ แสงอร่าม, 2543) โดยมีการปรับใช้ให้เหมาะสมกับงานวิจัยที่จะทำ ซึ่งเกณฑ์การประเมิน มีดังนี้

1. ด้านตัวอักษร(Text)
2. ด้านภาพประกอบ (Graphic)
3. ด้านภาพเคลื่อนไหว(Animation)
4. ด้านเสียง(Sound)
5. ด้านสี (Color)
- 6.ด้านสัญลักษณ์(Icon)และปุ่ม(Button)
7. ด้าน การเชื่อมโยง
8. ด้าน การนำเสนอเนื้อหา
9. ด้าน การให้ผลย้อนกลับ
10. ด้าน แบบฝึกหัด

3. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน เรื่องนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ในวิชาเทคโนโลยีการศึกษา สำหรับนักศึกษา โดยใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อสอบถามความคิดเห็นด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบ และข้อเสนอในด้านอื่นๆ

4. ด้านอุปกรณ์ ประกอบด้วย

4.1 เครื่องคอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการ

- 4.1.1 หน่วยประมวลผลกลาง Intel Pentium 4
- 4.1.2 Harddisk 40
- 4.1.3 Ram 128 MB
- 4.1.4 จอภาพ VGA สี
- 4.1.5 การ์ดจอ VGA
- 4.1.6 คีย์บอร์ด 102 คีย์

1.4.7 เมาส์

1.4.8 ระบบปฏิบัติการ Window ME

5. ด้านซอฟต์แวร์ที่ใช้สร้างบทเรียน ประกอบด้วย

5.1 โปรแกรมที่ใช้สร้างบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่สามารถนำเสนอภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหวได้ดีเช่น Microsoft Word ,Macromedia Flash MX, Macromedia Dreamweaver MX

5.2 โปรแกรมตกแต่งภาพกราฟิกอื่น ๆ เช่น Adobe Photoshop 7.0 ฯลฯ

ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

3.1 การสร้างแบบทดสอบ

การสร้างแบบทดสอบเพื่อใช้เป็นแบบทดสอบระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

3.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา เกี่ยวกับบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง นวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ในวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งบทเรียนที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยเนื้อหา

5 บท เรื่อง “ชุดการสอนและศูนย์การเรียนรู้, บทเรียนแบบโปรแกรม, สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา, เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้, แนวนิยมและบทบาทของนวัตกรรม เทคโนโลยีในการปฏิรูปการศึกษา”

3.1.2 สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาและ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ เพื่อจะนำไปใช้ในการเขียนแบบทดสอบ

3.1.3 ศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวกับการเขียนแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ

3.1.4 เขียนแบบทดสอบระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 5 ตัวเลือก โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้

3.1.5 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ที่สร้างเสร็จแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี การศึกษาจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540: 117) และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ ดังนี้

- +1 แน่ใจว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้
- 0 ไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้
- 1 แน่ใจว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

3.1.6 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.1.7 คัดเลือกแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน ที่ผู้เชี่ยวชาญ ได้พิจารณาแล้ว ซึ่งข้อที่จะนำไปต้องมีค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้อง ระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ ,2540 : 117) ซึ่งจากค่าการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิง พฤติกรรม ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67–1.00 ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข

3.1.8 ทดลองกับกลุ่มนักศึกษาที่ไม่ใช่ กลุ่มทดลอง นำแบบทดสอบระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนที่คัดเลือกแล้ว ไปทดสอบกับนักศึกษาที่ไม่ใช่ กลุ่มทดลอง ซึ่งเป็น นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ผ่านการเรียนในวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มาแล้วจำนวน 30 คน

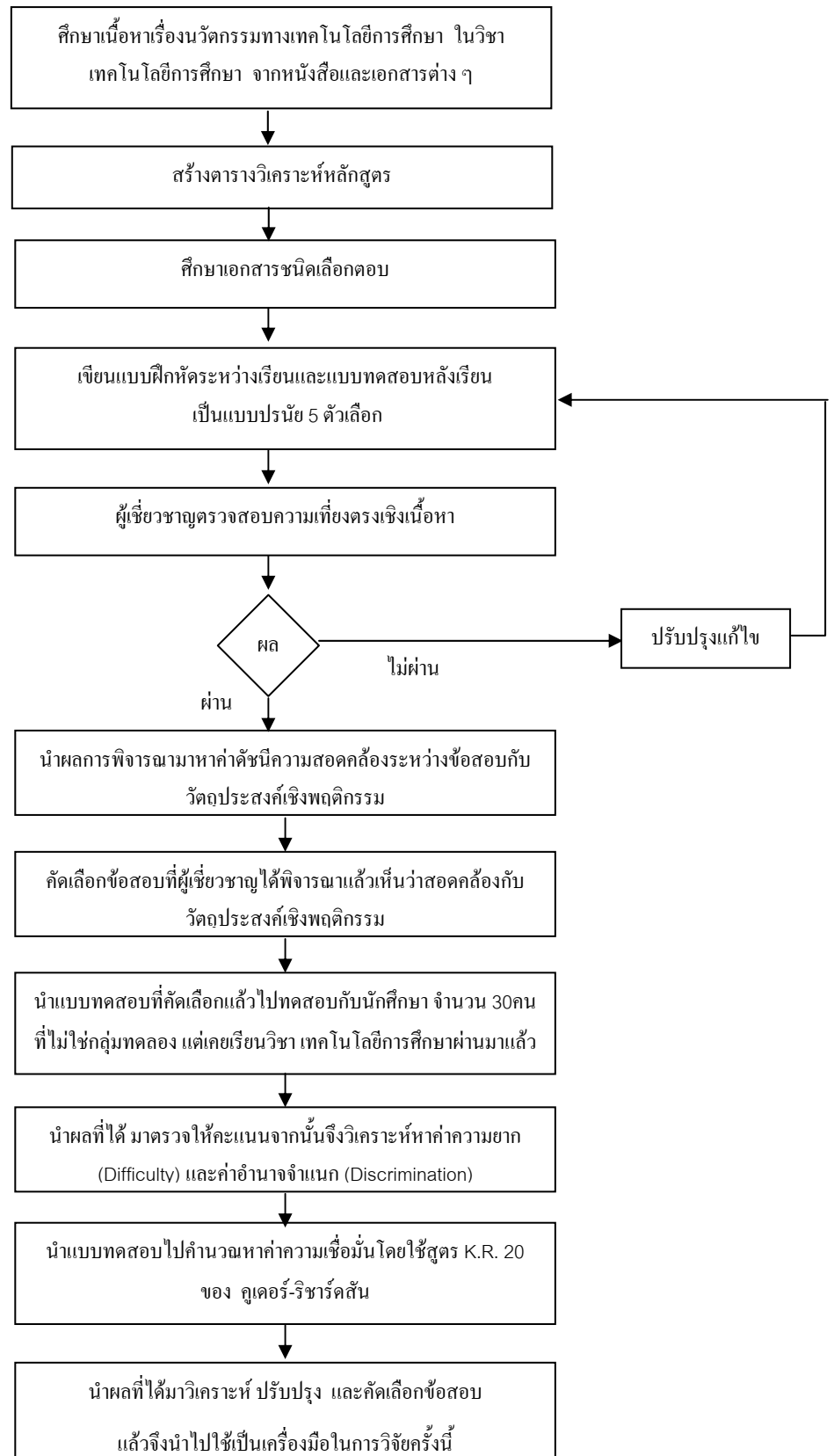
3.1.9 แล้ววิเคราะห์หาค่าความยาก (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) นำผลการทดสอบของนักศึกษา จำนวน 30 คน มาตรวจให้คะแนน โดยให้ คะแนนข้อที่ตอบถูกเป็น 1คะแนน และข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบเป็น 0 คะแนน แล้ววิเคราะห์หา ค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนก ของข้อสอบแต่ละข้อ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

- เรื่องชุดการสอนและศูนย์การเรียนรู้ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.20–0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21–0.84
- เรื่องบทเรียนแบบโปรแกรม มีค่าความยากตั้งแต่ 0.37–0.73 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.50–0.90
- เรื่องสื่อมวลชนเพื่อการศึกษา มีค่าความยากตั้งแต่ 0.27–0.73 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.30–0.90
- เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.37–0.83 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.32–0.50
- เรื่องแนวโน้มและบทบาทของนวัตกรรมเทคโนโลยีในการปฏิรูปการศึกษา มีค่าความยากตั้งแต่ 0.40–0.77 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.42–0.63

3.1.10 หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร K.R. 20 ของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน(Kuder-Richardson) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์,2540: 123) ซึ่งปรากฏผลดังนี้

- เรื่องชุดการสอนและศูนย์การเรียนรู้ มีความเชื่อมั่นที่ 0.66
- เรื่องบทเรียนแบบโปรแกรม มีความเชื่อมั่นที่ 0.67
- เรื่องสื่อมวลชนเพื่อการศึกษา มีความเชื่อมั่นที่ 0.69
- เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ มีความเชื่อมั่นที่ 0.64
- เรื่องแนวโน้มและบทบาทของนวัตกรรมเทคโนโลยีในการปฏิรูปการศึกษา มีความเชื่อมั่นที่ 0.66

3.1.11 นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ ปรับปรุง และคัดเลือกข้อสอบที่ครอบคลุมเนื้อหา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ แล้วจึงนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ การสร้างแบบทดสอบ สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 20 การสร้างแบบทดสอบ

3.2 การสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI)

ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการประเมินสื่อการสอน

3.2.2 กำหนดคุณลักษณะในด้านต่างๆ ของสื่อที่ต้องการจะประเมิน

3.2.3 แบบประเมินคุณภาพบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีระดับการประเมิน 5 ระดับ โดยให้ระดับความสำคัญดังนี้

คุณภาพดีมาก	ให้	5	คะแนน
คุณภาพดี	ให้	4	คะแนน
คุณภาพปานกลาง	ให้	3	คะแนน
คุณภาพพอใช้	ให้	2	คะแนน
คุณภาพควรปรับปรุง	ให้	1	คะแนน

โดยเกณฑ์การยอมรับคุณภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่องนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ในวิชาเทคโนโลยีการศึกษา จะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคำถามแต่ละข้อ หากข้อใดได้ค่าเฉลี่ย “ ดี ถึง ดีมาก ” จึงจะยอมรับ นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยรวมจะต้องไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ “ ดี ” ซึ่งกำหนดค่าเฉลี่ยดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ , 2533:138)

คะแนน 1.00-1.49 หมายถึง คุณภาพควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

คะแนน 1.50-2.49 หมายถึง คุณภาพควรปรับปรุง

คะแนน 2.50-3.49 หมายถึง คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

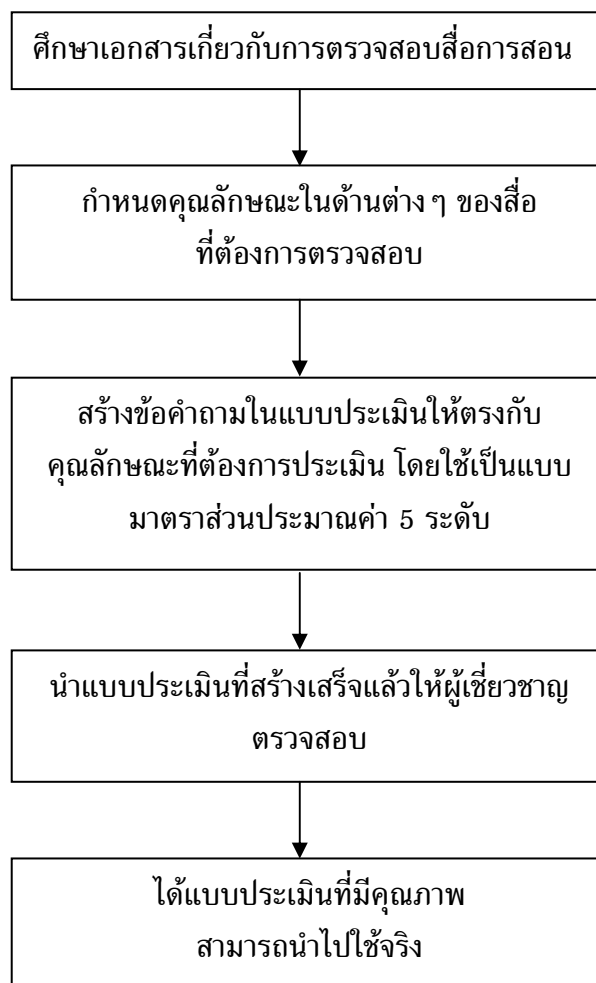
คะแนน 3.50-4.49 หมายถึง คุณภาพอยู่ในระดับดี

คะแนน 4.50-5.00 หมายถึง คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

3.2.4 นำแบบประเมินที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ

3.2.5 เมื่อได้ข้อคำถามทั้งหมดแล้วจึงนำไปสร้างแบบประเมินฉบับจริง และนำไปใช้จริง

การสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 21 การสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) วิชาเทคโนโลยีการศึกษา

3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนเรื่องนวัตกรรมทางเทคโนโลยี

การศึกษา ในวิชาเทคโนโลยีการศึกษาของนักศึกษา โดยใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อสอบถามความคิดเห็นด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบ และข้อเสนอในด้านอื่น ๆ ซึ่งมีวิธีการสร้างเหมือนกับแบบประเมินคุณภาพบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำผลจากความคิดเห็นไปวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในดียิ่งขึ้น

4. วิธีดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยดำเนินการทดลองตามลำดับ ดังนี้

4.1 ชั้นเตรียม

4.1.1 ชั้นเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งประกอบด้วย บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) เรื่องนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ในวิชาเทคโนโลยีการศึกษา 5 บท คือ เรื่อง “ชุดการสอนและศูนย์การเรียนรู้, บทเรียนแบบโปรแกรม, สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา, เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้, แนวนิยมและบทบาทของนวัตกรรมเทคโนโลยีในการปฏิรูปการศึกษา” และแบบทดสอบหลังเรียน

4.1.2 ติดต่อขออนุญาตครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เวลาทำการทดลอง

4.1.3 เตรียมกลุ่มตัวอย่างที่จะเข้ารับการทดลอง เพื่อกำหนดวันเวลาและสถานที่แน่นอน

4.1.4 เตรียมห้องทดลอง โดยให้นักศึกษา 1 คน ต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง

4.2 ขั้นตอนการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นของการทดลอง ดังนี้

4.2.1 แนะนำวิธีการเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมถึงข้อตกลงต่างๆ และตอบข้อซักถามของกลุ่มตัวอย่าง

4.2.2 ให้กลุ่มตัวอย่างทำการศึกษาบทเรียนตามลำดับขั้นตอนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) เรื่องนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ในวิชาเทคโนโลยีการศึกษา 5 บท คือ เรื่อง “ชุดการสอนและศูนย์การเรียนรู้, บทเรียนแบบโปรแกรม, สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา, เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้, แนวนิยมและบทบาทของนวัตกรรมเทคโนโลยีในการปฏิรูปการศึกษา” ซึ่งต้องเป็นไปตามระยะเวลาในการทดลองดังต่อไปนี้

4.2.2.1 การทดลองครั้งที่ 1 เป็นการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) ในขั้นนี้เป็นการตรวจสอบหาข้อบกพร่องของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) ในด้านต่างๆ เช่น ความถูกต้องของเนื้อหา ความชัดเจนของการนำเสนอเนื้อหา ความชัดเจนในด้านภาษา คุณภาพของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ความชัดเจนของตัวอักษรและรูปภาพ ตลอดจนความสอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนจริง โดยนำบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) ที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักศึกษาใน กลุ่มทดลองที่ 1 โดยทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่งกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน แล้วสังเกตขณะทดลองว่ามีส่วนใดบกพร่องบ้าง และให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามความคิดเห็น แล้วนำข้อบกพร่องนั้นมาปรับปรุงแก้ไข

4.2.2.2 การทดลองครั้งที่ 2 เป็นการทดลองแบบกลุ่มย่อย ในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายในการทดลอง 2 ประการ คือ เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) และเพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไข มีขั้นตอนในการ

ดำเนินการคือ นำบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองให้นักศึกษาในกลุ่มที่ 2 เรียน โดยทดลองแบบกลุ่มย่อย จำนวน 9 คน โดยให้ผู้เรียนเรียนเนื้อหาทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ทำแบบทดสอบหลังเรียน และให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็น แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องของบทเรียนก่อนที่จะนำไปทดลองจริงในภาคสนาม

4.2.2.3 การทดลองครั้งที่ 3 เป็นการทดลองภาคสนาม ในขั้นตอนนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) โดยทำการทดลองภาคสนามกับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 30 คน โดยให้ผู้เรียนเรียนเนื้อหาทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำผลการทดลองที่ได้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกระบวนการและของผลลัพธ์ ซึ่งกำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (80/80) โดยใช้สูตร E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ, 2521:51)

4.3 ขั้นการวิเคราะห์ผล สรุป และอภิปรายผลการทดลอง

ในขั้นตอนนี้เป็นการนำผลการทดลองที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการทดลองเพื่อนำไปอภิปรายผลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

5.1 การหาคุณภาพเครื่องมือ

5.1.1 การหาคุณภาพแบบทดสอบหลังเรียน มีขั้นตอนดังนี้

5.1.1.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543 : 249) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1
 $\sum R$ แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.1.1.2 หาค่าความยาก (Difficulty) เป็นรายชื่อของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 129) ดังนี้

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	p	แทน	ค่าความยากของคำถามแต่ละข้อ
	R	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
	N	แทน	จำนวนผู้ที่เข้าสอบทั้งหมด

5.1.1.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบโดยหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538 : 209-210)

$$D = \frac{R_U - R_L}{N/2}$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อ
	R _U	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มสูง
	R _L	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มต่ำ
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

5.1.1.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR 20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538 : 197-200) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r _{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณจากสูตร
	n	แทน	จำนวนข้อสอบทั้งหมด
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบข้อสอบถูกแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบข้อสอบผิดแต่ละข้อ (1 - p)
	S _t ²	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

5.2 วิเคราะห์หาผลจากแบบประเมินคุณภาพบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) ดำเนินการดังต่อไปนี้

5.2.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538 :73) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

5.3 หาประสิทธิภาพของบทเรียนเพื่อการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้สูตรดังนี้

5.3.1 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 143) ดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลัง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลัง
 N แทน จำนวนนักศึกษาทั้งหมด

5.3.2 หาประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (WBI) วิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ ไม่น้อยกว่า 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ, 2521:51) ดังนี้

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของนักศึกษาจากการทำแบบฝึกหัด
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด
	N	แทน	จำนวนนักศึกษา

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum Y$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักศึกษา